

Torreblanca

Vacarisses

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Urbanització de Torreblanca. Passeig de la Torre, s/n

Coordenades:

Latitud: 41.59683
Longitud: 1.92702
UTM Est (X): 410579
UTM Nord (Y): 4605570

Classificació

Número de fitxa 08291 - 9
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Medieval Modern Contemporani Popular
Segle XIV-XX
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: En estat avançat de degradació: diverses parts de la teulada i de les construccions a punt d'esfondrar-se. Molts dels elements presenten un deteriorament considerable.

Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: BCIL número registre 12687-I Acord Ple de l'Ajuntament
Data aprovació: dj., 31/01/2019 - 12:00
Número inventari Sí IPA: 28284

Generalitat i altres inventaris

Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 001600300DG10E Torreblanca 2000
Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana

Descripció

Gran masia d'origen medieval que ha estat ampliada substancialment al segle XIX i actualment es troba en estat d'abandonament. Consta d'un cos principal, amb un altre cos més modern adossat en forma de L tot formant un pati davanter i, a la banda nord-est, un altre pati més gran amb una construcció de maó i una era enrajolada. El cos principal és de planta rectangular. Està situat en un promontori que, per la part oest, té un desnivell acusat, protegit amb murs de contenció. Té planta baixa, un pis i golfes, amb coberta a doble vessant. Al tram posterior té una torratxa amb teulada a quatre vessants i una bola decorativa al punt on s'uneixen els tremujals, així com un òcul de forma el·líptica a la part posterior. Els murs exteriors de la casa són de tàpia i reforçats en alguns punts amb maó o pedra, i estan arrebossats i pintats de blanc (d'aquí l'apel·latiu de "torre blanca"). La façana principal està encarada a sud-est i té un portal adovellat i algunes finestres emmarcades amb carreus escairats. Posteriorment s'hi ha afegit al primer pis una balconada correguda, amb barana calada de ferro. També conserva restes d'un rellotge de sol, molt malmès. A la part davantera té adossat un cos amb dos nivells de llargues galeries, corresponent ja al segle XIX. El pati interior és tancat amb un mur amb un portal d'accés adovellat. A la part posterior del cos principal té un cobert, en estat ruïnós, que es destinava a les tasques del vi i l'oli. Conserva un trull, una premsa i diversos cups. El sector nord-est, fet amb obra de maó, correspon al moment d'ampliació del mas al segle XIX, vinculat a l'expansió de la vinya. Té un pati intermedi, tancat amb un mur, amb una construcció cilíndrica de maó que sobresurt. Més enllà, una construcció de dimensions considerables, probablement celler o magatzem, amb dues portes rematades amb arc escarser. Més amunt hi ha l'era enrajolada.

Observacions:

La casa té una capella particular. Des de la font del Guinardeu sortia una conducció d'aigua, que va ser construïda per minaires, cap a la masia de la Torre, on desembocava en una gran bassa. Actualment ja no existeix.

Història

L'any 1362 Francesc de Montanyans vengué a Jaume Desfar l'anomenada "vall i quadra de Busquets" que estava conformada pels masos següents: Avalà, Boixadell, mas de la Torre, Bosch d'en Martí, mas de les Planes, Comapregona i Bosch de Junyells. El 1564 el propietari del mas Torra i els seus aglevats (que aleshores ja eren rònecs) era Salvador Torra, amb un títol d'establiment fet per Elisabet de Grevalosa de l'any 1565. El succeí Joan Torra, també dit Joan Ubach, àlies Torra, que capbrevà la propietat l'any 1597. L'any 1601 l'hereu, Pau Torra, es casa amb Joana Illa, hereva del mas Mimó, de manera que les dues propietats van unir-se. A aquests els succeïren Valentí Torra i després Josep Torra. Josep comandava tres masos: el Torra (amb els seus aglevats), el Mimó i l'Arbós. Va fer testament el 1683 en favor del seu fill, Josep Torra, que consta com a propietari els anys 1727 i 1759. Josep i la seva família tenien la seva residència al mas Torra, mentre que al mas Mimó hi residia un masover i el mas Arbós es trobava deshabitat. Els Torra van emparentar-se amb la família Ubach, i al segle XVIII aquests van fer-se amb la propietat del mas Arbós. Segons CRUSAFONT et alii (2003: 20) amb l'expansió de la vinya al segle XIX els propietaris de la Torre van estimular el sorgiment de les "Casetes" al barri de la Barceloneta. Es tractaria d'una colònia agrícola, habitada majoritàriament per forasters, que haurien vingut a compensar la falta de mà d'obra pagesa en aquesta època. Un exemple il·lustratiu és la casa de cal Xic de la Torre, al barri de la Barceloneta. El nom es refereix al fill petit de la masia de la Torre, que hauria marxat de la casa gran per

establir-se a prop de "les Casetes" per menar la mà d'obra que conreava unes terres força allunyades. L'any 1886 la propietat era de Manuel Domènech i Vinyals, d'Esparreguera. Aprofitant la bona oportunitat després de la crisi de la fil·loxera, Pere Pladellorens Playà va comprar la finca. Era un capità de la marina mercant que havia fet fortuna exportant a ultramar tota classe de productes, especialment vi. Més tard també va adquirir les propietats del Boixadell i can Domingo, que estaven abandonades, i amb això amplià la finca fins a 674 ha, una de les més grans de Vacarisses. Pere Pladellorens utilitzava la masia de la Torre bàsicament com a segona residència i per anar a caçar. A principis de segle XX l'aleshores bisbe de Vic Torras i Bages va donar permís per obrir al culte la capella. Amb la decadència de la vinya els propietaris de la Torre es dedicaren a l'explotació forestal i els seus derivats. L'últim propietari d'aquesta família fou Josep Pladellorens (fill de Pere), que l'any 1942 va vendre la finca a "Explotacions de Torreblanca" per tal de crear la urbanització actual. Recentment la masia s'ha canviat el nom tradicional (la Torre) pel de Torreblanca.

Bibliografia

AA.DD. (2006). Catàleg de masies i cases rurals susceptibles de recuperació o preservació. Ajuntament de Vacarisses; Associació Catalana de Municipis i Comarques; SART-FEC, Universitat de vic, fitxa 15 BOIX PUIG, Pere (2005). "Maria Antònia Pladellorens, besnéta de l'últim propietari de la Torre (blanca)", El Balcó de Montserrat, núm. 440 (abril) BOIX PUIG, Pere (2005). "Quan la Torre passa a dir-se Torreblanca", El Balcó de Montserrat, núm. 448 (setembre) BOIX PUIG, Pere (2007). "La carta del bisbe de Vic a Pere Pladellorens", El Balcó de Montserrat, núm. 487 (març) CRUSAFONT, Miquel; PADRÓ, Camil; TOBELLÀ, Mercè; BOIX, Pere (2003). La Barceloneta de Vacarisses. Un espai d'enginy i d'il·lusió. Vacarisses, p. 19-21 FLOTATS, Antoni (1979). Vacarisses, assaig històric d'un poble, p. 73-74 VALLS i PUEYO, Joan (1995). "El mas Torra i notícies dels masos Arbós i Mimó", Balcó de Montserrat, núm. 328 (desembre)

